



**Styre:** Universitetsstyret

**Styresak:** 98/20

**Møtedato:** 24.09.2020

**Dato:** 25.08.2020

**Arkivsaksnr:** 2020/9220

---

## Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget 2019/2020

---

### Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Universitets- og høyskolelovens § 4-3, om læringsmiljø  
[https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15/KAPITTEL\\_1-4#%C2%A74-3](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15/KAPITTEL_1-4#%C2%A74-3)
- Regler for Læringsmiljøutvalget  
<https://www.uib.no/sa/48701/regler-I%C3%A6ringsmilj%C3%B8utvalget>

### Saken gjelder:

Læringsmiljøutvalget (LMU) er et lovpålagt organ, med oppgaver som er beskrevet i Universitets- og høyskoleloven, og i UiBs lokale regler for utvalget. LMUs årsrapporter gjelder for studieåret. I 2019/2020 har utvalget hatt fem møter, og behandlet 36 saker. Det er ett møte mindre enn i et normalt år. Det er planlagt sju møter i 2020/2021. Alle møtene blir arrangert i samarbeid med fakultetene, inkludert biblioteket. Læringsmiljøet og utfordringer knyttet til dette blir drøftet med studentrepresentanter og ansatte i møtene. Det er også vanlig at LMU har en synfaring i aktuelle undervisningsrom, læringsarenaer og studentlokaler, og at fakultetet presenterer prosjekter som har eller får betydelig innvirkning på læringsmiljøet. Årsrapporten ble godkjent i Læringsmiljøutvalgets møte 08.09.

### Forslag til vedtak:

Universitetsstyret tar årsrapporten fra Læringsmiljøutvalget til orientering.

Kjell Bernstrøm  
universitetsdirektør

Vedlegg: Årsrapporten

25.08.2020/Per Gunnar Hillesøy/Christen Soleim (avd.dir.)

## **Saksframstilling**

Styre:  
Universitetsstyret

Styresak:  
98/20

Møtedato:  
24.09.2020

Arkivsaksnr:  
2020/9220

## **Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget 2019/2020**

### **Bakgrunn**

Læringsmiljøutvalget er ett av mange organ som bidrar til at institusjonens ansvar for studentenes læringsmiljø blir ivaretatt. Det overordnede ansvaret er styrets. LMU er ikke alene om å drive læringsmiljøarbeid; det meste skjer på fakultetene og instituttene/sentrene. Læringsmiljøet har flere dimensjoner, som henger nøye sammen med hverandre. LMU-ene ved de ulike institusjonene er ulikt organisert, og det har vært reist spørsmål om ordningen har hatt så god virkning at den bør videreføres. Vårt LMU er anerkjent som et velfungerende organ, som har hatt betydelig innvirkning på sitt felt. Blant de viktigste suksessfaktorene er sterk ledelsesforankring i både faglig og administrativ linje, og ikke minst svært høy deltakelse fra studentenes side.

I forbindelse med forrige årsrapport ble de lokale reglene for LMU endret. Det gjaldt definisjonene av læringsmiljø, som nå er bedre i samsvar med de definisjonene som brukes av det viktigste nasjonale pådriverorganet, Universell. De ulike dimensjonene av læringsmiljøet, og sammenhengen mellom dem, er også denne gangen trukket fram i årsrapporten.

Vervene som leder og nestleder i utvalget går på omgang mellom studentrepresentantene og de ansatte. I 2019/2020 har de ansatte, ved viserektor Oddrun Samdal, hatt lederen. Nestleder har vært Morten Stene, som også var medlem av Studentparlamentets arbeidsutvalg.

Utvalget har i løpet av året arbeidet med flere større saker. Blant annet nevner vi de reviderte retningslinjene om mobbing og trakassering m.v., som ble vedtatt av styret i april 2020. Denne henger også sammen med Si Fra-systemet, som krever jevnlig oppfølging fra både LMU, fakultetene og sentraladministrasjonen. LMU har også vært opptatt av arbeidet med universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse og særlige behov. Her har det pågått et omfattende prosjekt, som nylig er fullført. Oppfølgingen av dette vil ventelig kreve mye av både LMU og andre framover. Handlingsplanen for styrking av læringsmiljøet blir også et sentralt verktøy for LMU og fakultetene. Denne er kort omtalt i styresak 89/19 (forrige årsrapport) og mer utførlig i styresak 70/19, da styret vedtok handlingsplanen.

Som for resten av UiB, har koronasituasjonen satt sitt preg også på LMUs arbeid, både med tanke på sakstilfanget og arbeidsmåten. En sak som alltid er sentral i LMUs arbeid er fadderuken og studiestarten. Her ble det, som styret kjenner til, vesentlige endringer fra tidligere år.

### **Universitetsdirektøren sine kommentarer**

LMUs arbeid for å styrke læringsmiljøet ved UiB er viktig, men som sagt over, er det mange instanser som har ansvar her. Det gjelder fakulteter og institutter, som er de som har den daglige kontakten med studentene. Videre gjelder det for sentraladministrasjonen, og særlig Studieavdelingen, Eiendomsavdelingen og IT-avdelingen. Kraftfull, målrettet og koordinert innsats fra alle disse er avgjørende. Samarbeidet med Sammen er også viktig for ivaretagelsen av studentenes helhetlige læringsmiljø.

25.08.2020/Per Gunnar Hillesøy/Christen Soleim (avd.dir.)

# UNIVERSITETET I BERGEN LÆRINGSMILJØUTVALGET (LMU)

Læringsmiljøutvalget ved UiB er oppnevnt i henhold til  
Lov om universiteter og høyskoler § 4-3 (3)

## Årsrapport for 2019-2020

### 1. Oppretting av utvalget

I forbindelse med innføringen av Kvalitetsreformen og revisjon av Lov om universiteter og høyskoler, ble institusjonene pålagt å etablere egne læringsmiljøutvalg (LMU). Utvalgene skal sikre at lovens bestemmelser i § 4-3 om studentenes læringsmiljø blir gjennomført. I møtet 12. juni 2003 ble forslaget til retningslinjer og sammensetning av et Læringsmiljøutvalg ved Universitetet i Bergen godkjent av universitetsstyret. Utvalget har vært i funksjon siden 7. oktober 2003. Etter forslag fra Læringsmiljøutvalget, behandlet universitetsstyret et utkast til endringer i utvalgets mandat på et møte i september 2009. Endringene var motivert ut i fra et ønske om at LMU skal spille en større og mer aktiv rolle i læringsmiljø saker. Det var ønskelig at utvalget skulle få en mer systematisk oversikt over saker som gjelder læringsmiljøet. Nye regler for LMU ble vedtatt 24.09. 2009 og er senere blitt revidert 25.10.2012, 24.08.2017, og ytterligere justert i styrets møte i september 2019.

### 2. Sammensetning og sekretariat

Utvalget har i studieåret 2019-2020 hatt følgende sammensetning:

#### *Ansatte (oppnevnt for perioden 1.8.2017-31.7.2021)*

Viserektor for utdanning, Oddrun Samdal

Avdelingsdirektør ved Studieavdelingen Christen Soleim (vara: underdirektør Torunn Valen)

Avdelingsdirektør ved Eiendomsavdelingen Even Berge (vara: seniorrådgiver Elin Horntvedt)

Avdelingsdirektør ved IT-avdelingen Tore Burheim (vara: senioringeniør Bjørn Tore Sund)

Dekan Karl Harald Søvig (vara: professor Marit Ulvik)

Rådgiver Thomas V. Kalvik, kompetanse på studenter med nedsatt funksjonsevne (vara: førstekonsulent Siri F. Bjerkestrand)

#### *Studenter (oppnevnt for perioden 1.8.2019-31.7.2020)*

Morten Stene

Mats-Henrik Nygren Syversen

Kristoffer Eik

Sofie Haugan Shrivastava

Karoline Foss

Sol Sandvik

#### *Leder:*

Utvalget velger, etter lovens § 4-3, hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter. I meldingsåret har utvalgets leder vært viserektor for utdanning, Oddrun Samdal. Studentrepresentant Morten Stene har vært nestleder.

#### *Observatører:*

Faste observatører i LMU er Studentsamskipnaden i Bergen ved velferdsdirektør Hege Råkil, studentombudet ved Sindre Dueland, Universitetsbiblioteket ved underdirektør Trude Færevaaag (senere avløst av biblioteksdirektør Maria-Carme Torras Calvo), HR-avdelingen ved seniorrådgiver Runa Jakhelln.

#### *Sekretariat:*

Studieadministrativ avdeling har sekretariatsfunksjon for utvalget, og administrerer utvalgets nettside <http://www.uib.no/ua/arbeidsfelt/laeringsmiljoutvalget>

### **3. Møtevirksomhet og saker**

Læringsmiljøutvalget har i perioden hatt 5 møter (11.09.19, 14.11.19, 29.01.20, 19.03.20, 29.04.20), og har behandlet i alt 36 saker, jf. [møtereferatene](#). Med seks årlige møter, og en funksjonsperiode på fire år (for ansatte og observatører), vil utvalget i løpet av en periode besøke hvert fakultet, og UB, tre ganger. I 2020 er det ett fakultet som ikke har fått det planlagte besøket, men det vil bli tatt igjen. For øvrig bemerkes at de to siste møtene V-20 ble holdt digitalt.

LMU er organisert som et tilsyns- og strategiutvalg, og dette gjenspeiler seg også i de sakene utvalget har behandlet og drøftet. Følgende saker, som blir særlig omtalt nedenfor, har preget saklistene dette året:

- Dialogmøter med fakultetene
- Helhetlig læringsmiljø
- Koronasituasjonen
- Studiestart og fadderuken
- Nye retningslinjer om mobbing og trakassering m.v. som berører studenter

### **4. Dialogmøter med fakultetene**

LMU har arrangert dialogmøter med fakultetene siden 2009. I møtene blir læringsmiljø og utfordringer knyttet til dette drøftet med representanter for studenter og ansatte ved det enkelte fakultet. Formålet med besøksrundene er å utveksle informasjon og å identifisere mulige felles oppgaver og utfordringer når det gjelder det helhetlige læringsmiljøet. Dette studieåret har utvalget hatt møter med MED (september), PSY (november), UB (januar), og SV (april). Dessverre lot det seg ikke gjøre å gjennomføre det planlagte møtet med HF-fakultetet i mars. Dette blir tatt igjen V-21. Tema som blir tatt opp på møtene er:

- Undervisningslokaler, både generell beskaffenhet, luftkvalitet og utstyr
- Studentarbeidsplasser
- Møteplasser for studentene
- Praksis og utplassering for studenter
- Det psykososiale arbeidsmiljøet
- Studentutvalgenes rolle i læringsmiljøarbeidet
- Retningslinjer for håndtering av læringsmiljøspørsmål

### **5. Helhetlig læringsmiljø**

I 2017 ble LMUs virkeområde utvidet, ved at pedagogisk og digitalt læringsmiljø ble inkludert i definisjonen av læringsmiljø. Videre ble fysisk og psykososialt miljø, samt universell utforming, noe mer tydeliggjort i LMU-reglene, IT-direktøren ble «oppgradert» fra observatør til fast medlem, og tallet på studentmedlemmer ble hevet fra fem til seks. Videre ble reglene for LMU justert i september 2020, slik at definisjonen av læringsmiljø ble lik den som brukes av [Universell](#).

I forrige årsrapport fra LMU påpekte vi to trender som er særlig synlige. Den ene er den økende betydningen av digitalisering, og den andre at alle sidene av læringsmiljøet henger stadig nøyere sammen med alle de andre. Begge disse har kommet i fokus i dette året, og særlig etter de tiltakene som regjeringen innførte fra midten av mars 2020. Dette omtales nærmere under punktet om koronasituasjonen. Et tredje moment som bør nevnes, er den økende betydningen biblioteket har for studentenes læringsmiljø. Dette er ikke nytt, men har

kommet tydeligere fram de siste årene. Det er også bakgrunnen for at LMU siden 2017 har inkludert UB i sine tilsynsrunder.

## **6. Koronasituasjonen**

Fra mars og utover har LMUs møter vært holdt digitalt. Det gjelder også det ekstra møtet som ble satt opp i august, mens fra september er planen å holde fysiske møter, med mindre det kommer nye og sterkere restriksjoner fra regjeringen. Viktigere har vært at campus i praksis var stengt for studenter fra midten av mars, og at henimot all undervisning ble flyttet over på digitale plattformer. Dette ble gjort mulig ved en sterk og hurtig innføring av nye verktøy, og ikke minst betydelige kapasitetsøkninger, noe som var svært positivt. Imidlertid har det gjort satsingen på helhetlig læringsmiljø vanskelig, fordi mange av UiBs tiltak skjer på campus. Blant utfordringer som har kommet fram, er økt ensomhet, vansker med struktur på dagene, at mange studenter har litt for dårlig IKT-kapasitet hjemme, og flere andre. Motsatt har «tom campus» gjort det lettere å planlegge og gjennomføre tiltak i undervisningsrom og andre læringsarenaer. Framover blir det vesentlig å høste gevinster av det som er gjennomført, samtidig som det systematiske arbeidet med helhetlig læringsmiljø kommer i mest mulig normal gjenge igjen.

LMU har fått jevnlige oppdateringer om koronasituasjonen, og er også kjent med at fakultetene og institusjonsledelsen har hatt en omfattende oppfølging, blant annet med hyppige statusmøter.

## **7. Studiestart og fadderuken**

Også her har koronasituasjonen bydd på utfordringer. Som vanlig ble det ansatt en fadderkoordinator knyttet til Studieavdelingen. Han har hatt mange oppgaver, ikke alle direkte knyttet til LMUs portefølje. De viktigste i denne sammenhengen har vært tildelingen av midler fra den sentrale potten for fadderarrangementer, samt bidrag til de orienteringene og oppdateringene som LMU har fått utover i året. Her er det særlig fadderuken og faddermidlene som blir omtalt.

Faddermidlene fra sentralpotten ble lyst ut på vanlig måte, og søknadene som kom inn, var knyttet til planlagte arrangementer, slik det har vært vanlig i mange år. Tildelingene skjedde i mars-møtet, da det fortsatt var håp om at fadderuken og studiestart kunne skje på tilnærmet normalt vis. Det ble etter hvert klart at det ikke lot seg gjøre, og etter initiativ fra fadderkoordinatoren gjorde LMU en ny tildeling, der fakultetene fikk tildelt en rund sum, uten øremerking til arrangementer. Gjennomføringen av fadderuken og studiestarten ellers er omtalt i andre sammenhenger, og vil også komme opp i LMU senere, når det skal rapporteres om bruken av de tildelte midlene.

## **8. Reviderte retningslinjer om mobbing og trakassering m.v. som berører studenter**

Dette er en sak som har vært planlagt siden første versjon av retningslinjene ble vedtatt, men ble også aktualisert av internrevisjonsrapporten om ledelsessystemer og rutiner knyttet til mobbing og trakassering. Saken ble behandlet i LMU to ganger, både før og etter høringen, og retningslinjene ble vedtatt av styret i april 2020. Som nevnt i styresaken, må retningslinjene ikke betraktes som ferdige. Våren 2020 har Studieavdelingen og HR-avdelingen jobbet med oppfølgingen av de reviderte retningslinjene både for studenter og ansatte, og dette vil fortsette utover høsten. Viktige elementer er bedre informasjon på nett og ellers, og ikke minst mer systematisk opplæring av saksbehandlere, ledere og studenttillitsvalgte.

## **9. Andre saker**

- Mentorprosjektet

Det er vedtatt at alle studenter skal ha en faglig mentor fra studieåret 2020/2021. LMU har blitt orientert om og gitt innspill til de ansvarlige for prosjektet.

- Gullstandard for tilrettelegging

Et prosjekt for bedret individuell tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse og særlige behov har pågått i 2019 og 2020, og vil være ferdig tidlig i høstsemesteret. Også her har LMU fått orienteringer og gitt innspill.

- Læringsmiljøprisen

Denne utlyses normalt omkring april, og tildelingen skjer i vårens siste LMU-møte. På grunn av koronasituasjonen ble utlysningen utsatt til høsten.

## **10. Fellesmøter mellom LMU og AMU**

Det årlige fellesmøtet mellom Arbeidsmiljøutvalget og Læringsmiljøutvalget ble i 2020 arrangert 14. mai. Temaet denne gangen var arealbruk og bærekraft. Vi var heldige og fikk bidrag fra prosjektleder Lars Jarle Nore i Rambøll, samt fra Eiendomsavdelingen. I lys av de særegne forholdene denne våren, ble det holdt et ekstra fellesmøte 8. juni, der temaet var koronasituasjonen og mental helse. Hovedbidraget kom fra professor Gerd Kvale og professor Stephanie LeHellard.

## **11. Avsluttende merknader – videre arbeid**

LMU vil i den kommende perioden prioritere oppfølgingen av handlingsplanen for styrking av læringsmiljøet 2019-2022. Også tiltaksplanen for tilrettelegging vil ha høy prioritet, når den er vedtatt.

LMU fortsetter med dialogmøtene og tilsynsrundene på fakultetene, både for å holde seg orientert om studentenes fysiske læringsmiljø, men også for å få et samlet inntrykk av studentenes studiehverdag.